

VRTEC.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Uredil in založil

Ivan Tomšić,

*učitelj z zlatim križem za zasluge na c. kr. vladnici v Ljubljani
in c. kr. okrajni šolski nadzornik.*

Dva in dvajseti tečaj. 1892.

V Ljubljani.

Natisnila Klein in Kovač.

KAZALO.

Pesni.

	Stran		Stran
Prišla je — sveta noč	1	Iz naše vasice 11, 31, 45, 63, 77, 93, 110, 126.	158
Štupo — ramo	9		
Molitev sirote	17	Zimski obrazei	15
Roditeljem za novo leto	23	Muha (basen)	16
Očetu ali materi	23	Béda	17
Vital	25	Tri sestre	35
Angelj váruh	33	Moli in delaj	36
Drózeg	39	Komu je najhuje (narodna basen)	36
Dedova želja	41	Zakaj drži grlica glavo po strani	38
Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade	48	Spomenik	42
Séstrino svarilo	49	Prismuknjeni Čigulin	52
Stirinajst pomočnikov v sili	57	Ledene cvetice	54
Velikonočna	66	Križ in petek	65
Vzpomlád je spet!	68	Skrivnostni zvonček	74
Tožba in up	71	Oh strijčevem grobu	75
Otroče narodne pesence 71, 87, 103, 119, 151, 167, 183	135	Naš strijček	78
		Veverica in volk	79
Ti mi srea si vzpomlád	73	Iz narodne torbe	80
Slika	76	Pripovedka o Pilatu in njegovih cveticah	83
Máterina molitev	80	Logarjev Vrban	90
Lepa knjiga	81	V božjem imenu	91
Tvoj angel	87	Silvica	95
Čuvaj srea	89	Zakaj ima pšenica jarček po sredi	96
Mladi Slovence	100	Bogánica	97
Püčkova tožba	105	Pobožnim ljudem Bog pomaga	105
Na ptujem	112	Nevlita poletnega večera	110
Pridni Živko	115	Slamnat mož	113
Bodi zadovoljen s tem, kar imaš	119	Konj in kamela	114
Hčerka materi za god	119	Slaba družba	129
Minka	121	Lešniki	130
Golski zvonovi	128	Dva brata	134
Poslednja prošnja	137	Potop „bele ladije“	138
Daj srečo svojemu pokoj	143	Vse je bilo in prešlo; vse bode in bode prešlo	141
Zjutraj	144	Nesrečen lov	142
Pridnega učenca molitev	144	Sirote listovice	145
Pes, maček in miši	146	Misijonar in zamorec Tiko	154
Lánu	153	Imaš še jedno mater — njej te zapušcam	170
Tri kraljice	159	Moja sobica	173
Otroku	160	Palček in medved	177
Po jabolka	160	Vaški listonoša	186
Odpúščenje	161	Pred Božičem	190
Ob gróbu prijatelja	169	Na Miklavžev večer	193
Za vasjó	176		
Mladi Rajko piše	179		
Na Miklavžev večer	186		
Poslušajmo Jakobino	192		

Zemljepisni, zgodovinski, životopisni in drugi poučni sestavki.

Povesti, pripovedke, popisi, prilike in basni.		Učenec Stanko	47
Izgubljeni sin	2	Kaj narava pripoveduje otrokom 84, 116, 132, 149, 165, 181, 197	197
Polž in lisica (narodna basen)	4	Na obali severnega Labradora	101
Mož — beseda	5	Žalik žene	114
Veseli izlet	7	Slap pri Beljaku	118
Iz spominov na babico	10, 34, 50, 67, 99	Dijak — junak	139
		Materin ugled	148
		Telesno zdravje veliko vredno	162, 195

	Stran
Družina	164
Kako se kruh peče	164
Alojzij Murgelj	167
Lojzetu Lamavcu v spomin	179
Sr. Lucija	194
Zima	196

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Jelen	21
Skvórec	37
Lastovice	69

Dramatični prizori.

Kolumbovo jajce	26
Mladi tat	59
Jezičnost in ošabnost	122

Zabavne in kratkočasne stvari.

Listje in evetje v vsakem listu.	
Pametnice	87, 119
Kratkočasnice	39
Ilganke	39, 55, 71, 88, 103, 183
Zabavne naloge	119, 152
Stevilčni rebusi iz zemljepisja	55, 71, 87, 103
Demanti	56
Rebusi 24, 56, 104, 120, 136, 152, 168, 184, 199	

Nove knjige in listi.

Popotnikov koledar za 1892. l.	40
Zabavna knjižica za slov. mladino I. zvezek	40
Zorna obuka v pučkoj školi	40
Miroslav i Bogoljuba	40
Lijepa naša domovina	40
Pomladni glasi. II. zvezek	88
Zabavna knjižica za slov. mladino II. zv.	135
Franciška Hofmana mladinski spisi	135
Prirodopis za ljudske in meščanske šole	151
Pedagogiški letnik. V. leto 1891-1892	151
Knjižnica „Družbe sv. Cirila in Metoda.“ VII. zvezek	151
Sielo za zabavu i pouku	151
Maron sa Libanona i Tahko	152

Zgodovinske povesti za meščanske šole	183
Knjižnica „Družbe sv. Cirila in Metoda.“ VIII. zvezek	184

Spomeniki umrlim.

Fran Poznik, c. kr. inženjer v Dunajskem Novem Mestu	23
Ivan Železnikar, pisatelj in urednik „Slov. Naroda“	39
Lovro Potočnik, dekan v Braslovcah	55
France Vrlič, župnik v Stranicaah	135
Štefan Pogačnik, vinski trgovec in lišni posestnik	167
Alojzij Murgelj, dijak	167
Ivotu v spomin	191

Podobe.

Mož — beseda	5
Štupo — ramo	9
Molitev sirote	17
Jelen	21
Angelj varuh	33
Skvórec	37
Spomenik	43
Lisica in petelin	48
Séstrino svarilo	49
Na veliki petek	65
Lastovice	69
Ob striževem grobu	75
Lepa knjiga	81
Ovetna nedelja	97
Na obali severnega Labradora	101
Pobožnim ljudém Bog pomaga	108
Slamnat mož	113
Pridni Živko	115
V cerkvi pred oltarjem	129
Zjutraj	144
Sirote lastovice	145
Misijonar in zamorec Tiko	155
Po jabolka	161
Palček in medved	177
Mladi Rajko piše	179
Vaški listonoša	188
Na Miklavžev večer	193
Zima	196
Rebusi	24, 56, 104, 120, 136, 152, 168, 184, 199

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 1.

V Ljubljani, 1. januarija 1892.

Leto XXII.

Prišla je — sveta noč . . .

Prišla je — sveta noč . . .
Kakó ljubó pojóč
Iz stolpa zvon okróg se glási
Po mestu in zagórskej vási!

V erkvé od vseh straníj
Něštéto vrě ljudíj:
Zakáj, nocój je svoja dična
Razstrla krila noč — božíčna.

Zavítí v beli sneg
Dól, góra so in breg;
Ledéne s stréh visíjo sveče,
Na njih se lune svít leskeče . . .

Glasí se spev okróg:
„Proslávljen bodi Bóg,
In mir sladák ljudí objemljí,
Ki dóbře volje so na zemljí!“

Ko čujem spév le-tá,
Otròk, moj up sreá,
Za željo se poraja želja
Prosěč za té — mirú, vesělja.

Nocojšno noč nebó
Naj sreč rodí ti stó:
Té sprémljajo naj tè v življenje,
Odvračajo naj tí — trpljenje!

Vitalis.

Izgubljeni sin.

Markce je bil sin uboge vdove. Živel je v majhnej, temnej sobi neke stare lesene koče, ki je bila precej oddaljena od ljudij in v tako slabem stanu, da ni več nihče hotel stanovati v njej. Gospodar koče je vže sklenil, da jo prihodnjo vzpomlad podere in na njeno mesto postavi novo hišo.

Markčeva mati je bila jako skromna in delovna žena. Po smrti svojega moža oskrbovala je sebe in svojega Markca s tem, kar si je čez dan zaslužila s pridnima rokama. A ker je delala mnogo nad svoje telesne moči, izbolela je tako, da ni mogla več delati onako, kakor poprej. Zaradi tega pa si tudi ni mogla prihraniti toliko, kolikor je gospodar térjal za najemščino v svojej hiši. Morala se je tedaj bolna izseliti in si poiskati zavetišča v tej bornej, zapuščenjej koči. V bolezni je vedno bolj slabela, in ni trajalo dolgo, da je umrla. Bilo je to ravno nekaj dnij pred Božičem.

Zdaj je bil ubogi Markec sam samcat, sirota brez očeta in matere. Materino telo je še ležalo v bornej koči, a bilo je povse trdo in mrzlo. Ogenj na ognjišču je ugasnil in zadnji kosec kruha je bil vže sneden. Sirota Markec se je vže dosti najokal ter še vedno klical: „Mama! oj mama moja mila!“ Ali zamán! usta njegove dobre mame se niso več odprla, da bi odgovorila ubogemu Markcu. Dokler je mati še živel, večkrat mu je govorila, da boče morala umreti in iti k ljubemu Bogu, ali Markec vsega tega takrat še ni mogel razumeti. Zdaj, ko ga mati nič več ni slišala, mislil si je, da mu je res umrla in začel je moliti in prositi blaženo Devico Marijo in njenega božjega Sina, našega odrešenika, naj bi dopustila, da tudi on umrè in pride k njima, ker tukaj na zemlji je brez nikjer nikogar, ki bi skrbel zanj.

Mraz, hud mraz je bil na sveti večer. Ubogi Markec se je tresel po vsem telesu, takó ga je zeblo. Vrhú tega nima ničesa, da bi si utolažil glad in žejo, ki sta se jela oglašati v njegovem praznem želodcu. Šel je iz uborne koče tjá ven nekam na polje, brez da bi vedel kod in kam. Dolgo je tako hodil sam, čisto sam; nikogar ni, da bi mu dal jesti in piti, a on je vendar tako gladen in žejen. In temà je vže; na nebu zalesketá nebrojnost svetlih zvezdic, vse je tiho in mirno, nihče ne mòti tišine svetega večera. „Ahà, tam se nekaj svetlí,“ reče Markec ter pospeši korake. Zdajci pride do velike, lepe hiše. O jémína! vsa je razsvetljena in v sobah vesela godba igra. Markec stopi v hišo. Pri odprtih vratih velike sobe piha gorak zrak v vežo, ki ubogega Markca malo ogreje. Markec pristopi bliže. Krasen pogled! Pred očmi mu zablišči sijajno božično drevesce, posuto s premnogimi zvezdicami in nakiteno z raznovrstnimi najlepšimi stvarmi. Nehoté stopi sirota Markec še bliže.

Dalje tam v sobi zagleda lepo oblečene ljudi, ki urno hodijo sem in tjá ter nosijo v velikih skledah drage in tečne jedi. Imoviti posestnik Jalenovec ravno danes goduje rojstni dan jedinega sina Vladimirčka.

Sirota Markec je boječe stal nekaj časa zunaj pred vrati ter začudeno gledal v razsvetčeno dvorano. Zdaj stopi sam Jalenovec k vratom in ugledavši ubozega Markca, zadere se nad njim osórnó: „Kaj delaš ti tù? Glej, da se mi takój póbereš iz hiše ti grdi umazani berač, ti nebodigatreba, tat, lopov! Odlazi takój, ako ne, nahujskam svojega tigra ná-te, da še te cunje, kar jih imaš, potrga raz tebe.“

Markec ves prestrašen zbeži iz hiše. Da-si ni razumel ónih osornih besed bogatega Jalenovca, vender se je ustrašil vže njegovega ostrega in surovega obnašanja takó, da se je kar tresel od strahú in bežal kolikor je mogel naravnost nazaj v samotno kočó svoje matere.

Bleda luna je svetila skozi okno in razsvetljevala mrtvo truplo, ki je ležalo v siromašnej, lesenej koči. Markec poklekne poleg mrtve matere in prosi ljubega Boga, naj bi mu óživel mrtvo mater, ali pa tudi njega vzel k sebi v nebesa, kjer se njegovej materi izvestno dobro godi. Ko je takó molil in se priporočal tudi blaženej Devici Mariji in ljubemu Jezuščku, ki je baš denašnji večer prišel na svet, da nas odkupi večnega pogubljenja, očutil se je tako srečnega, da je celó pozabil na glad in mráz. Zvršivši svojo molitevó, spomnil se je, da mu je mati večkrat dejala, da ni dobro mirnemu biti, kadar človeka zebe, začel je torej hitro hoditi po sobi okolo mrtve matere.

Imoviti posestnik Jalenovec bi bil lahko siromašnega Markca nahranil in oblekel, ker je imel vsega dovolj; jed v jednej samej skledi, katero so njegovi služabniki odnesli s preobložene mize, utolažila bi ubozemu dečku glad za ves dan. Ali gospod Jalenovec je bil človek zeló surovega in neusmiljenega srca. Nù, pa *čujte, otroci ljubi, kako je Bog kaznoval njegovo surovost in neusmiljenost.*

Ko je ubogi Markec zbežal iz Jalenovčeve hiše, prispela je godba, da zasnira čestitko brdkemu Vladimirčku. Gostje se pokažejo pri oknu, a Vladimirček otide z drugimi otroci, ki so bili z roditelji povabljeni k tej veselici, na dvorišče, da bi bolje slišal veselo godbo.

Mnogo ljudij se je zbralo okolo Jalenovčeve hiše. Sviralo se je več pesen v čast mlademu Vladimirčku. Ko je bila godba končana, jeli so ljudje odhajati. V krasno razsvetčeni dvorani gospoda Jalenovca se je pa začelo novo veselje, ki je trajalo pozno v noč. Ko se je vže večina povabljenih gostov poizgubila, opazila sta Vladimirčkova roditelja, da Vladimirčka ni — domá.

Vladimirček, ki je v gnječi obilega ljudstva poslušal godbo, šel je nekoliko dalje od hiše, zašel v bližnji gozdek, iz katerega ni znal nazaj.

Lahko si mislite, otroci ljubi, koliko strahú sta prebila roditelja, ko ni bilo Vladimirčka od nikoder. Vso hišo so preiskali; popraševali so zanj in ga klicali, a bilo je vse zamán. Poslali so hlapca na konju daleč na okrog, da bi iskal izgubljenega sinčka ali o sinčku ni duha ne sluha.

Siromak Markec, katerega smo pustili samega v samotnej koči, spravljal se je k počitku, ker je bil zeló utrujen. Nù, predno bi legel spat, stopil je še vèn pred kočó.

Tù zagleda v temi tujega dečka, ki se joka in kliče: „Ój oče! mati!“ — Markec stopi k dečku in ga prijazno nagovori, ali deček ne more povedati nič pravega, le toliko pové, da je izgubil pravi pot in zdaj ne vé ne kod ne kam.

Rad bi mu Markec pomagal, ali kakó, ker mu deček ne zna povedati, čegav in od kod da je.

Markec ga pelje s seboj v kočó, kder se oba stisneta v kot k mrzlej peči ter kmalu sladko zaspita; Markec ves srečen, da pride skoraj v nebesa k svojej materi, a Vladimírček še vedno jokajoč v sanjah poleg njega.

Zima je bila zeló ostra in ravno zaradi tega to noč poslana od Boga samega, da loči dvoje otrok iz tega sveta. Prišla sta dva angelja božja ter odnesla s seboj v nebesa dve nedolžni dušici.

Dolgo sta še roditelja pošiljala na vse strani ljudi, da bi iskala ljubeznivega sinčka, a naposled je to iskanje prenehalo, da bi se drugega dne na vse zgodaj zopet začelo. In res se drugega dne vrne jeden iskajočih hlapcev gospoda Jalenovca s poročilom: „Našel sem ga!“ Roditelja sta takój hitela za njim. In, oj žalost! hlapec ju pripelje v siromašno kočó. Tu je ležalo troje teles — mati, Markec in Vladimírček. Vsi trije so bili mrtvi, mrzli in trdi. Markec je objel Vladimírčka, kakor bi ga hotel ogreti. Roditelja sta spoznala svojega sinčka in gospod Jalenovec tudi ubozega Markca, katerega je sinoči tako neusmiljeno pognal iz svoje hiše.

Otroci ljubi! kadar koli bodete svoje mlado srčece darovali ljubemu Jezusu, kadar bodete pobožno molili k njemu, ki je kot ubožno dete prišel na ta svet, pomislite, da je naš božji odrešenik vse to storil zato, da bi pokazal svojo neizmerno ljubezen do nas ubogih ljudij. S tem nas hoče poučiti, da tudi mi naj gojimo ljubezen v svojem srci ter naj postajamo njemu slični. Imejte pred očmi uboge sirote in pomagajte jim, kder koli morete. Če jim pomagati ne morete, molite zá-nje in vaš Oče nebeški vas bode obilo obdaroval zato.

Posl. Ivan T.

Polž in lisica.

(Narodna basen.)

„**O**j, kako si počasen, polž! Ako bodeš lazil tako počasi, vse svoje žive dni ne prideš iz mesta,“ tako je rekla nekega dné lisica s porogljivim glasom polžu.

„Kaj! počasen se ti zdim?“ vpraša jo začudeno polž. Koliko staviva da pri-tečem prej na vrhunec ónega hriba, nego li ti?“

„Stavila ne bodeva, ker predobro vem, da bi ti stavo izgubil, a poskusiti se vender hočeva, da ti pokažem, kako nespameten baháé in širokoustnež si ti.“

„Torej poskusiva!“ Polž se v tem hitro prime sè svojim slinavo-lepljivim pod-platom košatega lisičjega repa.

Lisica teče v hrib, kolikor more. Na vrh hriba dospevši, obrne se v dolino ter zakliče: „Kje pa si ti, strije počasnež, jaz sem vže na vrhu!“

„Oj kako dolgo vas vže tukaj pričakujem, strina,“ oglasi se polž za lisičjim hrbtom, ki se je bil v tem z repa spustil.

„Kakó to?“ začudi se lisica.

Basen uči, da tudi največjega zvijačnika lahko prekaníš.

Zap. Ant. Kosi.

Mož - beseda.

Meseec „listopad“ bi bil tisto leto bolje zaslužil ime „snegopad.“ Kdaj je vže listje trohnelo pod belo snežno odejo! A sneg se je prekucaval po zraku in po zemlji, kakor bi bil ves svet njegov. Pod nebom so letali sneženi kosmi, kakor bi se berači trgali, po zemlji pa je ležalo snegá, kakor bi hotel za vselej obležati.

In vender ni tako dolgočasno v takem času, kakor bi si utegnil kdo misliti. Da je le peč gorka in kaj na mizo postaviti. Pri Repnikovih je bilo vže takó.

Krušnica stoji pri peči in na krušnici stoji lončena skleda, iz katere se kadi vroč sok. Okrog skleda pa ležé debeli olupljeni krompirji, iz katerih se tudi še

kadí. Na klopi ob peči sedé štirje otroci, vsak za glavo večji, da se vidijo kakor piščali pri orgljah. Na jednom konci mize sedi oče, na drugem mati. Nasproti otrokom pa sedi otročiček, zavrt v cunjé in materin kožuh. Vsi lové z lesenimi žlicami

po redkem sóku prožne „štrukeljéke“ in krompir pri-grizujejo. Le otročiček razbija z žlico po mizi in kadar se zeló požene, takrat udari tudi po robu lončene skleda.

Kosili so precej zgo-daj. Ni se še do cela zda-nilo. Ožetu se je mudilo v gozd.

— Kaj pa, ko bi ti danes domá ostal? oglasi se skrbna mati.

— Ni mogoče, odgovori resno oče.

— I pa vender-le! Taka zima je in sneg še vedno naletava.

— Da le pridem v gozd. Tam je bolje.

— Kaj pa, če te zamède?

— Saj je kolovozna pot in do jedenajste ure sem tako doma.

— Saj res! Tista volitev je danes. Kaj bodo rekli, ako te ne bode? Le raje ostani doma.

— Ne skrbi, žena ljuba! dal sem besedo in mož-beseda sem bil še vselej.

— No, ti vže veš! reče še žena in utihne. Repnik po končanej molitvi vstane, dene torbo preko rame in sekiro na ramo, pokropi se z blagoslovljeno vodo in reče:

— Otroci, le pridni bodite, danes vam prinesem obljubljenega kosa. Bog vas obvaruj!

In otide. Žena pa je še precej časa gledala za otišlim možem.

Sneg je padal na pridnega drvarja in se nabiral na široke okraje njegovega klobuka. Večkrat potegne roko po žilavih licih, da si obriše nadležne snežene goste. Pot pa je vedno menj zgažena.

Komaj pride na drvišče, vže opazi, kako se ujeti kos premetava v žimastej zanjki. Rahlo ga prime in dene v malo tičnico.

— Nù, za otroke imam vže veselje. Zdaj pa še za mater! govori sam sebi in kmalu mu začne peti sekira, da je odmevalo daleč po gozdu.

Kaki dve uri vže vihti sekiro. K višku se ozrè in na solnce bi bil rad pogledal. A ni ga videl. Le snežinke so se mu zaletale v obraz. V tistem trenutku pa podsekana bukev strašno zaječí, zaječí pa tudi Repnik na tleh. Ravno ga je osmuknila leteča bukev po glavi, da mu je zatemelo pred očmi in padel je na tla. Krvave sledi so se poznale v belem snegu in počasi se postavi drvar zopet na nogi. Pogleda okolo sebe, kakor bi hotel poiskati postelje. S težavo dene torbo preko rame, tičnico pod pazduho in sekiro na ramo.

Na poti je proti domu.

Ali huda je ta pot. Gazi nič, a glava tako težka. Kakor megla vleče se počasi naprej in po večkrat postoji. Onemore tudi tako, da mora sesti v sneg. Pač bi rad počival, ali jedenajsta ura mu šumi vedno po glavi. S trudom vleče svoji nogi za seboj in robec drži na sčencih.

Kako se razveseli, ugledavši hiše! Z novo močjo pospeši korake. A pot se mu tako malo odseda. Močí mu pojemajo. Kar začuje uro biti. Poslušaj. Pôlu je bila: ali pôlujedenajstih ali pôludvanajstih — vender ne vé.

Vže je blizu vasi. Kar zagleda ženo, ki mu hiti naproti. Veselja in truda omagan zgruzi se na zemljo.

— Jože, kaj ti je? popraša ga žena, predno še stopi k njemu.

— Vzdigni me, zastoče mož. Bukov me je zadela ob glavo in zato tako težko stopam. Koliko je ura?

— Pôludvanajstih.

— Še bo mogoče. Pojdi hitro do Bregarja, da napreže.

— Oh, saj je vse jedno, Jože! Nikakor ne hodi k volitvi! Saj vidiš, da nisi za nobeno rabo.

— Le ubogaj me in stopi hitro naprej, da ne zamudim. Dano besedo moram držati.

Ko pride do Bregarja, obsujeta ga vže dva znanca iz trga. Kar na svoj voz ga posadita in sanj so zdrčale proti trgu.

Polno je občinstva na volišči. Repnik se pripelje. Od daleč vže hité mahati z rokami in klicati:

— Brž, brž, za jeden glas se gre!

Ko stopi Repnik iz sanij, udari ura na zvoniku dvanajst. Hitro stopi Repnik — ali bolje: nesli so ga v volilno sobo. Vrata se odpró — gospod komisar pa zakliče: „Ura je dvanajst — volitev je končana.“

— Ni še, še bije, gospod komisar! odreže se Repnik in pomoli listek.

Vsi osupnejo, mrmranje in godrnanje nastane in Bog si ga védi, kako bi se bilo izteklo, da gospod komisar ni rekel: — Res je!

Repnik je oddal svoj listek. Zmagala je národna stranka nasprotno z jednim glasom večine.

Hud krik je nastal na nasprotnjej strani, na národnej strani pa veliko veselje.

Repnik se je jokal veselja, da-si ga je rana hudo bolela. Dvignili so ga odlični možje in nesli v gostilnico. Ondù mu je zdravnik rano obvezal in v lepej kočiji so ga pripeljali na dom. In kako tudi nè? Tako imeniten je bil njegov glas, da je odločil zmago, da-si tako težaven. Dober teden je moral Repnik ležati za pečjo, da mu je rana ozdravela, a vesela zavést, da je njegov glas pripomogel do večine in da je držal častno besedo, podpirala ga je v bolezní. Iz trga pa je dobil toliko dobrih jestvin in drugih daril, da je mati veselja jokala, otroci pa veselja poskakovali. Spoštovali pa so ga od tistega časa ljudje še trikrat toliko, kolikor poprej.

Ko so pa pri Repnikovih sveti večer pred novim letom praznovali, tedaj je prinesel občinski sluga očetu še veselejšo novico, da je z novim letom postal gozdar tržke okolice.

Kaj nam pač prinese „mož-beseda“ za novo leto!

B.

Veseli izlet.

jémnasta, kako so bili veseli óni dnevi, ko sem se igral s továriši na zelenej grivi*) pred našo belo cerkvico. Kolikokrat sem celó pozabil, da je treba domóv in še le očetov ali materin glas me je opomnil tega. Dà, dà, prijetno je bilo takrat, prijetno! —

In je li potem čudno, da sem se po večkrat jezil na óne deževne jesenske dneve, kateri so kar nenadoma nam prepovedali naše otročje zabave pri belej cerkvi? Da ste bili vi z mano, tudi vi se bi bili jezili na ono čmerikavo vreme. V dobro voljo me je pripravil jedva óni beli sneženi strije, ki je kar čez noč pobelil zeleno grivo pred cerkvico in pokríl jesensko blato, katerega je bilo povsod preveč. In ko se je snegu pridružil še továriš mraz, o jejmina! da ste videli, kako smo mi otroci hitro privlekli izpod kolnice vsak svoje saní, popravili jih nekoliko, osnažili pajčevine, in potem hajdi v bližnji klanec, kder smo se prav po svojej volji posmúcali po zamrzlem snegu. Res, da je ta in óni izmed nas odletel v mrzli sneg, ali se pa izgubil na potu — letélo je vendar kakor za stavo — ali kaj to, bilo je dosti smehú in krika in ne bodem legal, če rečem, da smo takrat pozabili celó na priljubljeno nam zeleno grivo pri našej cerkvi. Kdo bi pač mislil na vse! Ali glej! tudi zima je vesela, posebno za take poniglavce, kakeršen sem bil jaz. Nù, posebno vesel sem bil vsako zimo jednega dne — da o sv. Nikolaji, o Božiču in o tepežnem dnevu ne govorim — in to je bil óni dan, ko smo obiskali našo dobro staro teto v Ramanovcih. Navadno je bilo to na praznik sv. treh kraljev popóldne — to je takrat, ko je bilo največ snegá. Stari Andrej — naš voznik — zapregel je tedaj svoja dva šarca, roditelja in mi otroci, kolikor nas je Bog dal, potisnili smo se v male sani, stari Andrej je počil z bičem, tlésnil z jezikom, otroci smo veselo vzdiknili, zvončki so zázvenketali, konja sta stopila v dir in šlo je kakor na železnici po gladkem snegu.

*) Griva je to, kar trata. — Trata ni slovenska beseda. „Ured.“

Malo koga sem takó ljubil kot našega starega Andreja. Sedel sem vedno spredaj pri njem. Ali uganete zakaj? Povem vam takój. Ko smo dričali po ravnej sneženej cesti ni bilo poprej mirú, dokler niso prišli vajeti iz krepkih Andrejevih rok v moje. Nù, to ni nobena malenkost, za tako odlikovanje je človek lahko hvalen. Oj, da bi me bili videli, kako možko se sem držal.

V Ramanovec ni bilo ravno takó daleč. Tetino hišo smo vže iz daleč ugleдали, bila je jedna prvih v vasi in prijazno nam je gledala nasproti. Ej, pa tudi nas so ondù skoraj opazili; ukrenili smo v prostorno dvorišče in se ondù ustavili. Evo naše dobre tete k našim saném! Takrat sva z Andrejem skupaj držala vajeti.

— Nù, toraj ste vender prišli? Mislila sem vže, da vas ne bode — dolgo vas ni bilo! Pa le pogledjte tega frkolinca; kaj je on vozaril? Kolikokrat ste se pa prevrnili? — hitela je, ko je ugledala mene.

— Dobro vozi, dobro! — zagovarjal me je stari Andrej.

Nù, teta le ni hotela verovati in je zmajevala neverojetno z glavo, ko nam je pomagala sè sanij. Šli smo hitro v sobo. To je bilo pri teti lepó: strop nad mizo je bil ves z zlatom in srebrom nakiten in jaslice v kotu, zdele so se nam mnogo lepše od naših, da-si so bile naše večje. Vender se nismo utegnili dolgo čuditi, ker evo tete v sobo z velikim krožnikom sladkih kolačev, medenjákov, paprenjákov in s košarico lepo rudečih jabolk. O jejmina, to nam je dišalo! Saj pa tudi ni znala živa duša na svetu peči tako sladkih in dobrih kolačkov kakor naša teta, le verujte mi!

Koliko smo imeli povedati teti, a ona zopet nam!

— Bili so pač pridni! rekla je teta očetu in materi, — povedal mi je Jezušček, ko je šel skozi našo vas na sv. večer. Povedal mi je tudi, da radi molijo in ubogajo, ali nè? —

Pogledali smo malo boječe očeta in mater, ker smo dobro znali, da ni bilo vselej takó. Nù, roditelja sta se zadovoljno nasmehnila.

— Samó pridni ostanite in poslušni — nadaljevala je teta. — Glejte, kako vas Jezušček ljubi — dejala je — še celó pri meni je pustil-nekaj za vas. Ali jim smem dati?

— Le dajte jim, le, ali poprej naj zapojó pri jaslicah kako božično pésenco — dejala sta roditelja.

— Dà, dà, rada bi jih slišala tudi jaz! —

Pokleknili smo tjà k jaslicam, teta je prižgala svečice in mi smo zapeli priprosto božično pésenco. Teta nas je z velikim veseljem poslušala. Ko sem jo pogledal, videl sem, da ima solzé v očeh. Bila je pač dobra žena, naša teta!

Odpeli smo. Teta je stopila tjà k starej omari. Obrnil se je ključek in omara se je odprla. Dobili smo mnogo lepih darov iz nje. Bili so nam žepi polni, ko smo se poslavljali od ljube tete — čas je le prehitro potekel, kakor da bi bil drug „sveti večer.“

Teta je še vsakega posebej pritisnila k sebi in ga poljubila na čelo; potem smo sedli zopet na sani.

— Z Bogom, dobra teta, z Bogom! — kričali smo. Andrej je pognal, zvončki so zazvenketali in odričali smo zopet proti dómu, samó da sedaj nisem več jaz vajetov držal, nego stari Andrej. Mračilo se je vže in megleno je bilo. —

P. V—ý

Štupo-ramo.

Ne boj Ivanek se, ne boj.
 Zaupaj váme, bratec moj!
 Z rokó okléni se vratú.
 Z menój se smeja**j** brez strahú.
 Jaz dobro vem za vsako pot,
 Nikjer ne padeva pod plot.

Če štupo-ramo nesem jaz,
 Obema res je kratek čas. —
 Prav ljub bi nama bil konj**l**ě,
 Da v tek zapodil bi ga bi**č**.
 Lepó voziček bi dr**d**ral,
 Če kdo bi nama v dar ga da**l**;

Še lepše tečeva takó,
Radóstna vrískava glasno. —
Ko k teti prideva na dom,
Pa teti govorila bom:
Na prodaj dečka, evo, vam,
Prav dober kup ga vam prodam!
On skače rad in rad kričí,
Da vsakega uhó boli.
Največkrat bos je, gologláv,
Zdaj priden, zdaj nepridipráv. —

A teta vzame te v roké,
Poboža te in v shrambo gré.
Orehov, hrušek nama dá,
Da jedla bova jih obá. — —

Kakó sta srečna sestra, brát,
Ljubezen vajin je zaklád;
Ljubeče vama naj srečé,
V življenji lajša vse gorjé!

Fr. Krek.

Iz spominov na babico.

V.¹⁾

Naša babica je vedela mnogo pripovedstij in pripovedek. Te nam je pripovedovala po zimi, ko smo prišli iz šole ter odloživši torbice stisnili se vsak v svoj kot na peči. Tudi Markovčev Nacek namreč in Erjavčev Franek sta rada poslušala babico in se grela na peči: zató sta prihajala često po šoli k nam vasóvat. Pripovedovala pa je babica danes veselo, jutri žalostno zgodbo. Največ jih je vedela izza časov, ko so hodili Francozi po naši deželi. Te je vse sama pomnila. Nekega dne nam je pripovedovala naslednjo zabavno dogodbico:

„Hudi časi so bili nekdáj, otroci moji“ — takó je najraje začenjala spomine iz prešlih dnij. „Le poslušajte!“

Grdini Francozi so naredili mnogo zlâ, ko so leta devetega ká-li robánili po Kranjskem. Kamor so se zapodili, bilo je, kakor da bi bile prišle gosénice nad zelje ali repo. Vse so pobrali, kar so kje dobili; kdor ni hotel dati z lepa, dati je moral z grda. Najhuje pa je bilo, da ljudje teh grdob ponajveč niti razumeli niso, česa bi radi. „Kaj ménite, otroci, da so govorili, kakor mi?“ —

„Kakó pa, babica?“

„Vse drugače — kaj jaz stara sirota vem, kako vže. Mnogo vodé se je uteklo in mnogo kruha speklo od takrat. Toda ne motíte me, da nadaljujem!“

Takó je prijezdil nekega dne pred Šupčevo hišo v našej vasi francozok vojak. Ustavi konja, skoči z njega, priveže ga in gre v hišo. Domá je bila sama stara Šupka — Bog jej daj dobro, z mojo staro materjo sta bili iste starosti — vsi drugi so bili na polji. Za pečjó je sedela in molila. Tedáj stopi Francoz v hišo.

„Baba, ópsa!“ zavpije nad starko. Šupka se prestraši, da jej zdrsne molek iz rok. Vedela je, s kom ima opraviti, ali razumela ni, česa hoče Francoz.

„Baba, ópsa!“ ponovi slednji svojo terjatev. Šupka ga gleda kakor okamenela.

„Ópsa, ópsa, ópsa!“ zakričí Francoz tretjič nad starko in udari tako silno s puškinim kopitom ob mizo, da jej pri priči odbije jeden vogel.

¹⁾ Glej „Vrtec“ 1891. I., šte. 5. in dr.

Starka se opogumi in jame prositi: „Moj Bog, pustite me, siroto staro! Kakó naj plešem in Boga žalim, ko niti hoditi ne morem od starosti? Pustite me, za božjo voljo vas prosim!“

Francoz jo pogleda, a ko vidi, da se žena le ne gane, zakriči še srditeje svoj „ópsa!“ ter naméri starki s puško.

Starka je bila prepričana, da ne pomaga nobena prošnja. Kar je mislila, da zahteva bradati Francoz, hoteč se norčevati z njo, stori. Vzdigne se počasi izza peči ter začne, od slabosti se opotekáje — plesati po hiši.

Zdaj je pač videl francozki rokomavh, da ga žena ne razume. Imeti je hotel óvsa za konja, a ni znal, da óvsa in ópsa ni vse jedno. Videč, da ne opravi ničesar, odšel je iz hiše. — Šupčevi pa so prišedši s pólja komaj vzdrámili nezavestno starko, ki je ležala na tleh, potrta od strahú in vsa zmešana od vrtenja po hiši. —

Otroci smo se smijali pripóvedí, kar nam je moglo iz mladih grl. A babica nas je posvarila, češ, da ni čisto nič smešnega na tako žalostnej dogodbi; uboga Šupka, da bi bila lahko umrla tistega dné od strahú in gróze. Pristavila je, kar je vedno rada poudarjala, „da so sirote stari ljudje,“ ter dejala, da je Bog trdó zaračunil francozkemu vojaku, ker ni znal spoštovati stárosti.

Mih. O. Podtrojški.

Iz naše vasice.

(Piše Janko Barlè.)

VI.¹⁾

Ismeli smo vesele božične praznike. Zunaj vse belo, pri peči gorko, lične jaslice za mizo v kotu, božični darovi in vsega dobrega smo imeli v izobilji. Domá smo bili večinoma vsi, in kaj ne bi, saj je doma najlepše. Nù, jedenkrat smo se pa vender spravili od dóma in šli malo po vasi; to je bilo tepežni dan.

Bili smo dobri sè Škriljanovim Matijcem. Kdo je bil ta Matije? vprašal me bode ta ali óni. Zna se, da ga vi niste poznali, ali pri nas ga je poznal vsak otrok. Bil je to — vaški berač — dolg kakor štokljá, brada mu ni rasla, da-si je bil vže star nad štirideset let in vedno ga je bolela jedna noga. Ali vender je hodil, opiraje se ob palico, od hiše do hiše. Če so se ga tù naveličali, šel je drugám. Posebnih željá ni imel, le tobak in ostanke od smodk je rad zvečil. Nù, vsakemu bodi svoje!

Dobri znanci smo bili, kakor vam sem vže povedal. Mi smo nabirali zanj ostanke od smodk, a on nam je nosil to in óno, kar je ravno imel. Nekoč nam je prinesel vrbovih piščalk, drugič zopet tobolček jagod, katere je nabral v gozdu, tretjič lepo pisano palico, o Božiču pa smo se le njemu priporočili za pletenico (spleten bič) iz bekovih šibic.

¹⁾ Glej „Vrtec“ 1891. I. str. 156, 173 in 187.

Ko smo ga ugledali one dneve na cesti, nù, bilo ga je povsod dosti — tudi on je imel svoje praznike — evo nas na vratih!

— Matije, Matije, pojdi k nam, nabrali smo ti ostankov! — upili smo. Tikali smo ga vsi.

In Matije se ni branil. Imeli smo precejšno število ostankov od smodk — nu, saj smo je pa tudi pridno nabirali. Dobilo se je še kakih drugih ostankov od Božiča, saj je bilo v Matijeveji torbi obilo prostora, ali vender so mu bili ostanki od smodk najljubši. Matije jim je takój pokazal svoje spoštovanje in znal jih je hitro spraviti pod streho.

— Saj nam bodeš spletel šibe, ali ne? Pa dolge moraš splesti dolge — kazali smo mu z rokami. — To bode veselo!

— Nič ne skrbite, naredim vam je, kakor je treba — zatrjeval nam je Matije. — A da vidim, kake bodo, poskusil je bodem najpreje nad vami! —

— A tega vže nè, tega — smijali smo se, in Matije se je odpravil zopet dalje na svoje potovanje. Na Šentjanžovo popóludne pa je vže vsak imel svojo pletenico v rokah in jo čuval kakor največji zaklad. O jej to bode veselje! —

Spravili smo se na Šentjanžev večer nekoliko poprej k počitku, da bi se drugega dne poprej zbudili. Hm, hoteli smo tudi svojo dobro mater in očeta malo oplaziti, to se zna, da le za šalo, ker Bog varuj, da bi otrok udaril drugače svoja dobra roditelja. Nù, bilo je vse drugače kakor smo si mislili. Ko smo bili še vsi pod gorko odejo, nabrisala nas je prav dobro za zdravje naša dobra mamica, ki je mnogo ranee vstala nego li mi.

Ti nesrečni zaspanček ti, ta je bil kriv, da smo bili mi poprej tepežkani nego smo mi tepežkali druge. To nas je podučilo; vstali smo in se hitro oblekli. Odmolhvi vsak svojo jutranjo molitevco, oblekel je vsak svojo suknjico, obesil preko rame torbico, in hajdi po vasi. Ej, kam bi šel poprej nego k našemu dobremu gospodu župniku. Dobri gospod je ravno opravil sv. mašo in se vsedel k zajutreku, ali evo nas pri njem v sobi! Res smo se malo nedostojno vedli, ali kaj se hoče, tak je narodni običaj in tepežkanje nič drugega ne znači, kakor da bi bil óni, ki se tepežka zdrav in krepák. Hiteli smo toraj k gospodu župniku, rahlo ga topli po njegovej črnej, dolgej suknji, govoreč takó-le:

„Dajte ta Božič vèn,
Dobro jutro Bog daj!
Reš'te se, reš'te se
Zdravi, veseli,
Tolsti, debeli;
Kakor o Božiču
Tako po Božiču!
Dolge brade
Polne mošnje
Dobre volje hópasa!“

— Glejte jih, glejte, teh malih nagajivčkov, kako vže na vse zgodaj tepežkajo! O jej kakó to boli! — govoril je na smeh se držeč dobri gospod župnik.

— Reš'te se, reš'te se! — hiteli smo mi in vihteli svoje šibe.

— Saj vidim, da se moram rešiti, drugače bi mi do dobrega iztepli mojo dolgo suknjo. Tako neusmiljeni in grozoviti niso bili niti oni Herodeževi vojaki,

kateri so pomorili drobne otročičke v Betlehemu in njegovej okolici. Nù, ali znate óno prigodbico? —

— Znamo, znamo! —

— Toraj kako je bilo, povej ti!

— Kò je zvedel grozoviti Herod — govoril sem jaz — od sv. treh kraljev, da se je porodil v Betlehemu kralj judovski, zbal se je zeló za svoje kraljestvo in skrbno naročil svetim kraljem, da mu nazaj gredé naznanijo, kje je rojen novi kralj. Nù, sv. treh kraljev ni bilo, vrnili so se po božjej zapovedi drugod v svojo domovino. Ko je videl Herod, da čaka zamán, razsrdil se je zeló in zapovedal pomoriti vse dečke do drugega leta v Betlehemu in okolici. Oj ubožčki mali!

— Nù. pa je-li je dobil Jezuščka mej njimi? — uprašal je gospod župnik mojega bratca.

— Nè, — odrezal se je moj bratec možko — Jezušček je pobegnil sè sv. Jožefom in svojo materjo Marijo v dalnji Egípet ter takó ubežal rokam neusmiljenega trinoga!

— Vidim, da ste pridni, le taki ostanite. Kaj se bode pa sedáj za vas do-bilo? Hm — —?

Ej, dobilo se je marsikaj. Prvo je dobil vsak lepo svetál krajcar, potem po-dobico sv. Deteta Jezuščka, dve, tri jabolka, nekaj slaščic in kdo vé, kaj še vse drugega. Ej, bil je dober, zeló dober gospod, naš gospod župnik.

Mislite, da smo šli potem domóv? Kaj še! od hiše do hiše smo šli; a nikjer drugod nismo tako štedili naših šib, kakor pri gospodu župniku. Padalo je tudi bolj na debelo, posebno če smo prišli k svojim továrišem; -nù, pa tudi mi smo dobili marsikatero. Vender bolélo nas ni, saj v šali dobljeno ne bolí, a kar je po-glavitno, ko smo se vže tam proti póludnevu vračali domóv, bili smo kakor fantje, ko odhajajo k vojakom. Torbica polna, žepi polni, a želodček tudi. Pač, blažena otročja leta! — — —

Ižanske pripovedke.

(Piše Fr. G. Podkriški.) = *Govorkan*

1. Rojenice v Iškej gori.

V obširnem kotu mej nekaj gosto zarastenim Krimom in skalovitim hribom „Iška“ leži svetu malo znana vasica Iška vas. Prayljica pripoveduje, da so stanovali pred mnogimi leti v tej priprostej vasi malo ne sámi imoviti kmetje, ki so imeli polne hleve rogate živine in žitnice polne najlepšega žita. Mir in sreča je bivala v ónem zakotji in božji blagoslov se je razlival mej pridne vaščane.

In kaj neki je bil vzrok tej nebeškej sreči?

V Iški, mej skalovjem, borovjem in hrasti so bivale dobrotne deve — Ro-jenice. Bile so to zeló lepe ženske, ki so ljubile priprosto ljudstvo in mu v marsikateraj priliki modro svetovale ter posebno materam ráde pomagale. Ko se je vzpomladi poizgubil sneg in so začele preko ljubljanskega barja pihati milejše sapice, tedáj so se oglašale Rojenice iz svojih skritih bivališč glasno klicajoč;

„Oj kmetje, pojdite orât — pojdite sejât!“ — In Iškarvari so vselej radi slušali ta glas in to nikoli ne v svojo kvaro. Ko je žito vzrastlo in dozorelo, oglasile so se zopet Rojenice iz Iške gore: „Kmetje, bila je dobra setev, bode še boljša žetev!“ In zopet so hiteli ljudje na polje, kakor so jim svetovale prijazne in zlatolase gorske vile.

Letine so bile takrat jako ugodne. Žita je bilo toliko, da so utrujenim ženjicam omahovale roke ter so jim iz pestij padali nabrušeni srpi. Tedaj so prihitele Rojenice same iz Iške gore ter požele vse ostalo žito. Žele so pa vse drugače, kakor navadne ženjice; delale so namreč nekake ozke stezice ter povezovalе majhne sno-piće. Bile so včasih celó tako prijazne, da so prišle po noči na polje ter požele in povezale vse žito, da kmetu ni bilo treba drugega, nego žito nekoliko presušiti, omlatiti in napolniti ž njim svoje žitne shrambe. — Res, zlate čase so imeli takrat tamošnji kmetovalci!

Ali prišlo je drugače! — Nek bogat in prevzetan kmet se je nekoč razjezil nad Rojenicami, ki so mu velele iti na delo, ter je metal kamenje za njimi in jih grdo preklinjal. Posledica tej nehvaležnosti je bila, da so Rojenice za vselej zapustile óni kraj in ubogi kmetje se morajo zdaj sami mučiti z obdelovanjem neplodnega polja in — žal! — dostikrat brez dovoljnega uspeha, ker pusta zemlja ne rodi več dosti: saj le malokdaj uganejo kmetje pravi čas setvi in žetvi! —

2. Boj v vodi Išci.

Bila je viharina noč, ko je nekdo trikrat močno potrkal na okence lesene kočе Vrbasovega Martina. Martin je bil siv čolnar, ki je prevozil v svojem življenji s svojima čolnoma po Išci tja v Ljubljano vže marsikaj drv in šote. A šota in drva niso bila njegova svojina, ker Martin je bil vže od rojstva velik siromak — ampak vozil je le za plačilo drugim in to po dnevi in po noči.

Hitro se je tedaj tudi nocoj opravil — Martin je namreč vže spal na trdej klopi pri peči — in prišel iz kočе. Čokat mož z gosto brado ga ondù prijazno nagovori ter ukaže peljati ga urno z manjšim čolnom proti mestu. Martin je hitro pripravil čoln in veslo ter odrinil od brega. Burja je bučala preko tihega ljubljanskega barja in šumela z visokim trstjem, bičevjem in kolmažem, ki je bujno rasel ob vodi. Ker ni tujec ničesar govoril, molčal je tudi stari čolnar. Tako sta se vozila vže dolgo časa, ko nenadoma izpregovori skrivnostni mož ter reče: „Ko pripelješ do prvega tolmuna, ustavi čoln in vrni se domóv! Po plačilo pridi jutri zgodaj na breg v ta čoln; a ne pripoveduj nikomur o meni, niti svojeji ženi nè!“ Martinu je bilo to po volji. Ko priveslata do globokega tolmuna, tedaj skoči tujec na nogi, hipoma postane grozen velikan ter zavpije z gromovitim glasom trikrat:

„Povodnji mož, kje si, da se skusim s teboj? Jaz sem krimski mož!“ To rekši plane z viška v vodo ter porine ob jednom z veliko silo čoln po Išci nazaj, da zdrči po gladkeji vodnej površini naravnost v Iško vas. Iz razburkanega tolmuna pa so se slišali še dolgo besni kriki in težki udarci, da so Martinu kar lasje ustajali po konci in se mu je koža ježila.

Takój, ko se je Martin povrnil domóv, vprašala ga je zvédava žena, koliko je zaslužil in — Martin jej je v svojem strahu vse povedal. Žena se mu je navidezno rogala in trdila, da je prekanen. Ali komaj je zatisnil Martin oči, šla je

žena skriva je gledat v čoln, koliko plačila je prinesel krimski mož. In kaj je našla v čolnu? Lonec poln — črnega ógljija! Nevoljna je stresla ógljije v vodo, a lonec razbila na drobne kosce.

Ko je pa šel Martin drugo jutro v čoln po plačilo, našel je v čolnu razbit lonec in poleg njega nekoliko koscev suhega zlatá. Slučajno je namreč padlo nekaj koscev ógljija na suho in to se je izpremenilo v suho zlato. Kar ga pa je rado-vedna žena vrgla v vodo, to se je zgubilo vse. Zamán sta Martin in njegova žena še mnogo let pozneje iskala mej kalužnicami in bičevjem suhega zlatá, ki je bilo zavrženo ógljije. Radovednost in klepetavost sta bili dovolj kaznovani.

Zimski obrazci.

(Po D. Boraniću posl. Iv. Tomšić.)

1. Prvi sneg.

óludne je . . . Tiho, povsod tiho, kakor da bi spančkalo nežno détece v svojih sladkih sanjah.

Daleč tam izza črnih gorá prepihava mrzel veter igrajoč se z zelenim smrečjem in borovjem.

In glej! h krati se začnó spuščati v gostih kôsmih iz oblačnega podnebja drobne, blede-bele snežinke ter veselo plesati po zraku.

In otroci to videč, takój so pri oknu stikajoč glavice drug k drugemu; oj te nežne, majhne, drobne glavice!

Kako jim žaré oči od veselja, iz očij pa jim sije radost vesele duše!

Z rokami pleskajo ti sitneščki mali: „plesk! plesk!“ upijejo in se smejejo.

In ta otročji smeh se odzivlje kakor najčistejši glas srebrnega zvona, kadar kliče pobožne duše v hram božji.

In zdajci ima vsako golo drevo, vsak gol grm belo, oj tako lepo belo sneženo srajčko. Kamor koli pogledajo otročički — in ti imajo dobre oči, da lahko vidijo daleč, daleč — vse je belo, lepó belo in krasno!

Najmlajši, najslajši otročiček mej njimi — materina Zlatka — videč te bele metuljčke, ki tako veselo plešejo po zraku, radostno zavpije:

— Oj pozdravljeni, pozdravljeni, angeljčki beli, ki ste prileteli od ljubega Boga doli k nam na zemljo!

In otroci veselo upijejo in pozdravljajo padajoče snežinke, ne vedoč, da jim bode skoraj britka žalost kalila to nedolžno veselje — — —

Še ni skopnel sneg, in po „materino Zlatko“ so prileteli nebeški krilateci ter jo odnesli s seboj visoko tjá gori, od koder so padale snežinke — tjà gori v svetla nebesa k ljubemu Bogu . . .

In otročički, bratei njeni? Ali so se še veselili belega snega?

Oj nè! Žalostni so bili, takó žalostni, kakor so žalostni dobri brateci, kadar izgubé sestro ljubo.

2. Mati.

Oj, srčee moje! Pridi tù sem k meni in poglej óno borno kočico tam doli v našej vási! Ali jo vidiš, kako je majhena? . . .

Na njo je vže padel beli sneg in komaj jo vidiš izpod njega. Le gost dim se valí iz nje tjà gori k modremu nebu . . .

A stopi zdaj, srčee moje, tjà noter v to borno kočico. Kaj vidiš tam? Pri oknu sedi bledolična deklica, deklica tako lepa, kakor je lep sam angeljček božji!

In iz modrih očesec jej tekó bíserne solzíce po bledem obrazku . . . Joka se deklica in upira modra očesca tjà k belej cerkveci, ki stoji zunaj vasíce.

Na cerkveci ni videti zatega križa, na njej se blestí sneg, a okolo cerkvice se vrsté s snegom pokrite gomile.

Na jednej teh gomil stoji lesen križ, okolo križa se ovíja zeleni bršljan, a po gomili trn, koder je po leti še cvetelo rumeno cvetje.

In pod to mrzlo, belo odejo, globoko spodaj v črnej zemlji počiva sladko materino srce.

Oj kako je bilo dobro in ljubeznivo to materino srce! Bila je to dobra in ljubezniva mati, dobra kakor zlato solnčee, ki ogreva s svojimi blagodejnimi žarkí uboge sirote. Dobra in ljubezniva, kakor dober in jasen dan! . . .

A zdaj sta dobrotni roki mrzli in skleneni; njene čarobne in blage oči ne vidijo več!

Kaj nè, otročiček moj ljubi, da te je zbolelo srčee tvoje, ko si stopil v óno borno kočico tam doli v našej vási in ugledal pri oknu óno ljubeznivo dekletce? . . .

A ti nisi vedel, čímu joka ta ljubezniva deklica! Nù, ali veš zdaj, angeljček moj ljubi, ali poznaš zdaj njeno bolečino? —

Deklica upira modra očesca tjà, kder je bela cerkvica, cerkvica s pozlačenim križem, kder pod belim, ledenim snegom počiva vsa njena sreča — oj zlata mama njena!

In ti, otročiček moj, srčee moje malo, ljubi in spoštuj svojo dobro mamo, dokler jo imaš, ljubi jo z ognjem vse svoje ljubezni!

Oj kakó bi pač bilo, da ti jo krije črna, hladna zemlja?!

M u h a.

(Basen.)

Dva lepa in hitra konja sta vlekla velik voz po mestnih ulicah. Bilo je to po leti, in konja sta naredila velik prah in voz je ropotal, da ní človek človeka slišal.

Muha sedeča na vozu nasmijala se je in rekla: „Kolik prah sem naredila! In kaj naj rečem o tolikem ropotu?! — Res nisem vedela, koliko moč da imam!“

M. Kobali.

VRTČEVA PRILOGA.

Molitev sirote.

Pričelo leto tek je nov —
Ljudém naděje nosi;
In večni Oče Ti duhov,
Čuj, kar sirota prosi!

Jedíno, kar še svet za mé
Tolažbe hrani, sreče
To máterino je srcé,
Srcé gorkó — ljubeče!

A mati bólna je sedāj:
Moč peša jej in — peša;
In skóro se bojim, da kdāj
Sirota je — pogreša! — —

Moj Oče, prosim Te za to:
Naj sreča se obrne;
Naj v máterino se teló
Moč nova — z letom yrne! — —

Vitalis.

B é d a.

(Iz ruskega preložil —k—.)

Vnekej vási sta živela dva kmeta, ki sta si bila ródna brata: jeden je bil siromašen, drugi imovit. Imoviti se preseli v mesto, sezida si veliko hišo ter postane trgovec, a drugi brat siromak često nima niti kosca kruha. Otroci — jeden manjši od drugega — plakajo in prosijo jesti. Od jutra do večera se siromašni kmetič trudi, kakor riba, ki se zaletava ob led, ali vse zamán. Nekóč reče svojej ženi: „Jaz pojdem v mesto in bom prosil brata, da mi s čimur koli pomore.“

In šel je k bratu bogatinu. Ko pride do njega, reče mu: „Oj, bratec moj dragi! Pomozi mi, s čimur vže koli moreš iz moje velike béde; žena in otroci mi so gladni, da se čéz-nje vidi.“

„Ostani pri meni teden dni, da bodeš delal, in pomorem ti!“

Siromak ostane pri bratu: pometa dvorišče, snaži konje, vozi vodo in cepi drva. Ob tednu mu dá bogatin hlebec kruha, rekoč: „Evo ti hlebec kruha za tvoje delo!“

„Povrni ti Bog!“ zahvali se siromak, priklone se in hoče oditi. —

„Postój! Pridi jutri k meni v gosti ter pripelji tudi ženo s seboj! Jutri je moj god!“ —

„Ej, bratec! kaj hočem pri tebi? Saj znaš sam: k tebi pridejo trgovci v čižmah in lepih kožuhih, a jaz bi prišel v opankih in raztrganem, sivem kaftanu!“ *)

„Nič ne dé, le pridi! Tudi zá-te bode prostora!“ —

„Dobro, bratec! Pridem.“ —

Siromak se vrne domóv, oddá ženi kruh in pravi: „Čuj, žena! Jutri so naju v gosti povabili“ —

„Kakó, v gosti? Kdo je povabil?“ —

„Brat, jutri je njegov god!“ —

„Nù, pa pójdeva!“ —

Zjutraj rano vstaneta móž in žena ter gresta v mesto. Prideta k bogatemu bratu, pozdravita ga in sedeta na klop. Za mizo sedi vže mnogo odlične gospóde. Gospodar pogosti vse, a popolnoma pozabi na siromašnega brata in njegovo ženo. Ničesar jima ne ponudi. Onadva sedita tu, samó da gledata, kako drugi pijó in se gosté. Obed mine. Gosti začnó vstajati izza mize ter se zahvaljevati gospodarju in gospodinji. Tudi siromak vstane s klopi in se globoko priklone imovitemu bratu. Gosti odhajajo židane volje, razsajajo in pojó vesele pesni. Ubogi kmetič pa se vrača s praznim želodcem domóv. —

„Zapójva tudi midva!“ reče ženi. —

„Oj ti bedák! Ljudje pojó, ker so dobro jeli in pili; a kako pride tebi na misel, da bi ti pel?“ —

„Nù, vender sem bil pri bratu ob njegovem godovnem dnevu! Sram me je iti domóv, ne da bi pel. Ako zapójem, mislil si bode vsak, da je tudi mene pogostil . . .“ —

„Nù, pa poj, ako hočeš, a jaz ne bodem pela!“ —

Kmetič zapóje in zdi se mu, da sliši dva glasova; preneha in vpraša ženo:

„Ali si mi ti pomagala peti z zvonkim glasom?“ —

„Kaj ti v glavo ne pade? Jaz na to niti mislila nisem!“ —

„A kdo drugi?“ —

„Tega ne vem,“ reče žena, „zapój vender še jedenkrat!“ —

Zapóje zopet, saj pójbe sam, a slišita se dva glasova. Preneha in vpraša:

„Ali si ti, Béda, odzivala?“ —

„Dà, dà! Jaz sem ti pomagala.“ —

„Nù, Béda, idiva torej vkupe!“ —

„Idiva, gospodar! Ali jaz se več ne ločim od tebe.“ —

Kmetič pride domóv, a Béda ga vabi v krčmo. Reče jej: „Nimam novcev!“

„Oj ti čudák, ti! Čimu ti bodo novci! Glej, na sebi imaš pólukožuh! Čimu ti je? Škoraj bode poletje, a ti ga še vedno nosiš! Idiva v krčmo in pólukožuh na stran!“ —

Kmetič in Béda gresta v krčmo in zapijeta pólukožuh. — Drugega dne toži Béda; preveč se je napila in glava jo boli, a vender zopet vabi ubozega kmeta na žganje. —

„Nimam novcev!“ reče kmetič. —

„I, čimu bodo nama novci? Naloži saní na voz — za pijačo bode dosti!“ —

*) Gorenja suknja, kakeršno nosijo vzhodni národí.

„Kaj mu je početi? Siromak se Béde ne more znebiti; vzame sanj in voz, pelje se v krčmo ter oboje zapije z Bédó. —

Zjutraj Béda še huje toži ter zopet vabi kmeta, naj se gre krepčat. Siromak zapije brano in oralo. Mesec ne preteče, zapravlil je vse; dà, celó hišo je zastavil sosedu in znosil novce krčmarjem. Béda ga zopet nadleguje, rekoč: „Idiva malo v krčmo!“ —

„Nè, Béda! Ne morem, za potrato nimam ničesar več.“ —

„Kakó to? Tvoja žena ima dva sarafana*), jednega jej pusti, a drugega zapijva.“

Kmet vzame sarafan, zapije ga in premišljuje: „Sedaj nimam okroglega več, niti bôra niti dvôra, niti jaz niti žena.“ —

Ko se zjutraj Béda zbudi, vidi, da pri kmetu ne more ničesar več dobiti, zatorej reče: „Gospodar!“

„Kaj hočeš, Béda?“ —

„Veš kaj? Pojdi k sosedu in prosi ga par volov in voz!“ —

Kmet gre k sosedu: „Posodi mi“ — prosi — „za nekoliko dnij par volov in voz; delal ti bodem zato ves teden!“ —

„Čimu jih potrebuješ?“ —

„Peljal se bodem v gozd po drva.“ —

„Nù, vzemi; ali ne nakladaj prevelikih tovorov!“ —

„Ej, kaj še, dobrotnik moj!“ —

Privede par volov, sede z Bédó na voz in se peljeta na plano polje. —

„Gospodar!“ reče Béda, „ali veš na tem polji za neko veliko skalo?“ —

„Kaj ne bi vedel!“ —

„Peljiva se tórej naravnost k njej!“ —

„Pripeljeta se na rečeno mesto, ustavita vole in stopita z voza. Béda reče kmetu naj privzdigne skalo. Kmet poprime, Béda mu pomaga. In glej! odvalita jo, pod njo se pa odprè jama, ki je do vrhá nasuta s samim suhim zlatom. —

„Nù, kaj gledaš?“ vpraša Béda siromašnega kmeta, „nosi brzo na voz!“ —

Kmet začne nositi in nakopiči poln voz zlatá; vse do poslednjega zlatnika je pobral iz jame. Ko vidi, da ni v jami nič več zlatá, reče: „Glej, Béda! Ondù je menda še nekaj zlatá.“ —

Béda se sklone in vpraša: „Kje? Jaz ga ne vidim.“ —

„Poglej, tam v kotu se nekaj svetlí!“ —

„Ne vidim ničesar!“ —

„Zlezi v jamo, da bolje vidiš!“ —

Béda zleze v jamo; a komaj je notri, pokrije jo siromak kmetič sè skalo ter reče: „Tako bode bolje! Ako bi te vzel s seboj, ti bédna Béda, zapila bi mi še te novce, da-si ne tako hitro, a vender gotovo.“ —

Kmetič se pripelje domóv, spravi zlato v klet, odvede vole sosedu in začne premišljevatí, kako bi si napravil lep dom. Kupi si lesá, postavi prostorno hišo in začne živeti še mnogo razkošnejše nego li njegov brat. Ne gledé na dolgo pot odpelje se v mesto ter povabi brata z njegovo ženo k sebi na svoj godovni dan. —

„Glej, kaj si izmisliš!“ reče mu imoviti brat. „Sam nimaš kaj jesti in se hočeš radovati na svoj god!“ —

*) Rusko žensko oblačilo.

„Nù, nekđaj je bilo takó, a sedàj, hvala Bogu, nimam nič menj nego ti. Pridi, da vidiš na svoje oči!“

„Dobro, pridem!“ —

Drugega dne se imoviti brat odpravi s svojo ženo na pot in pride k bratu na godovni dan. Ali glej! siromak ima novo in visoko hišo, kakeršne nima niti vsak trgovec. Kmetič ju bogato pogosti, napoji ju z medico in raznimi vini. Bogatec vpraša brata siromaka: „Povej mi vender, kako si tako hitro obogátel?“ —

Brat siromak mu pové vse, kako se mu je pridružila Béda, kako je z Bédo po krémah zapravil vso svojo imovino do zadnjega beliča; samo duša v telesu mu je še ostala. Kakó mu je naposled Béda pokazala zaklād sredi polja, kakó je on zaklād vzel in se iznebil Béde. —

Bogatec mu jame zavidati srečo. „Hajdi!“ misli si, „peljem se na ravno polje, vzdignem skalo in izpustim Bédo, da do tal uniči mojega brata, potlej se ne bode več pred mano bahal s svojim bogastvom!“ —

Pošlje ženo domóv, a sam požene konje na polje. Pripelje se k velikej skali, odvali jo v stran in se priklone, da bi videl, kaj je pod njo. Komaj pripogne glavo — vže skoči Béda iz jame ter mu sede na tilnik. —

„Ahà! zdaj te imam — upije Béda — hotel si me umoriti, pa ni šlo. Nè, sedàj pa ne grem od tebe nikoli več!“ —

„Poslušaj, Béda!“ reče bogatec, „saj te nisem jaz zaprl pod to skalo.“ —

„A kdo drugi, ako ne ti?“ —

„Moj brat te je tù sem zaprl, moj brat. A jaz sem le prišel, da te izpustim.“ —

„Ni res! Lažeš! Prevaril si me jedenkrat, a drugič me ne bodeš.“ —

Krepko zasede Béda imovitega trgovca tilnik, ter ga ne izpusti več. Ta jo prinese domóv in vse njegovo gospodarstvo jame iti rakovo pot. Vže rano zjutraj prične Béda svoje delo, vsak dan vabi trgovca v krémó. Mnogo premoženja gre v krémarjeve roke. — „Takó ne morem dalje živeti,“ misli si trgovec, „dosti dolgo sem vže zapravljaj z Bédo! Čas je, ločiti se od nje; ali kakó?“ Premišljuje, premišljuje in naposled si izmisli nekaj. Gre na prostorno dvorišče, obteše ondù dva hrastova klina, vzame novo kolo in trdo zabije klin od jedne strani v pésto. Poišče Bédo ter jej reče: „Zakaj, Béda, vedno lenobo paseš?“ —

„A kaj naj delam?“ —

„Ej kaj? Idiva na dvorišče skriválico igrat!“ —

Béda je zadovoljna; gresta na dvorišče. Najpred se skrije trgovec, a Béda ga takoj najde. Sedaj pride vrsta na njó. —

„Nu“, reče, „mene ne najdeš tako hitro! Zlezla bodem v kako razpoko.“ —

„Kaj?“ odgovori trgovec „ti še v to kolo ne zlezeš, in zlesti hočeš v kako razpoko!“ —

„V kolo da ne zlezen? Le pogléj, kako hitro!“ —

Béda to rekši, splazi se v kolo; trgovec zabije še od druge strani v pésto hrastov klin, vzdigne kolo in je vrže z Bédo vred v bližnjo reko. Béda utone a trgovec začne živeti po starem. —

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Jelen.

Nobena naših gozdnih živalij nima tako lepega in postavnega trupa, nobena ne stopa tako oholo in možato, nobena ne nosi z rogovilastim rogovjem

olepšane glave tako pristojno in ponosno, kakor jelen; zato mu po vsej pravici pristoji ime: gosposki jelen (*Cervus alaphus*, der Edelhirsch). Trup ima poln in okrogel, lepo vzrastel in zalit, obokan križ in kratek rep. Na dolgem in tenkem vratu nosi podolgasto glavo z velikimi razmaknenimi očmi in koničastimi, gibičnimi ušesi. Pod očesom ima podolgasto jamico, z neko posebno mazjó napolnjeno, ki se solzna jamica imenuje. Jelen nosi mnogorogljato, nazaj položeno rogovje, ki mu stoji na čelnih rožnicah; kadar se jame sušiti na kórenu, tedaj se odlupi in odpade, kar se zgodi navadno meseca svečana, a takój mu jame rasti novo, ki ima skoraj zmirom po jeden paróžek več od lanskega. Po številu

teh paróžkov človek lahko spozna jelenovo starost, kar pa ni, da bi se strogo držali tega pravila, to le večš lovec zna razsoditi.

Jelen ima čudovito bistro oko, dober nos in tenek sluh. Vse vidi, vse čuje, ako pade list z drevesa, vže gleda na vse strani in voha. Zeló ga veseli godba; ako čuje trobiti na rog ali piskati na kako piščal, takój postoji, vleče na ušesa in če mu se ni bati ničesar, pride tudi bliže. Ako pa čuti sovražnika, podá se v beg in hitre noge ga nesó preko širokih róvov, preko grmovja in trnja, da se vse praši za njim; če je treba, preplava tudi široke vode in se spretno spenja po strmém skalovji.

Košuta je manjša in slabejša, tudi nima rogovja, ter je sploh pohlevnejša in krotkejša od njega, prav tako, kakor se ženski spodobi.

Jelenova dlaka je po zimi svetlejša in sivejša, po leti pa rjavkasta. Mladiči so belo lisasti.

Po letu košuta ostavi družbo in si poišče skrovne goščave ter ondu skoti mladiča, ki je prve dni slaboten, da ne more nikamor iti za materjo. Košuta se ne gane od njega, neizrečno ga ljubi, pazi nánj in skrbi bolje zánj, nego-li zá-se. Ob najmanjšej opásnosti (nevarnosti) dá znamenje, da se je treba skriti. Mladič to razume, takój se skrije in potuhne, a ona ne zbeži naravnost, temveč skače sem ter tjà, da izvabi sovražnika k sebi, ki se spusti zá-njo. Z vsakovrstnimi zvi-jačami ga takó zbega, da sovražnik izgubi sled, a ona se hitro zopet vrne in poišče mladiča.

Nekdaj je bilo jelenov po vsej Evropi razven v mrzlih, sévernih deželah. Nù, zdaj so jih v nekaterih krajih vže popolnem iztrebili, kakor na Švicarskem, tu in tam tudi po Nemškem. Pri nas se še dobé po velikih gozdih, ali redki so. Pred kakimi 40 leti bilo jih je toliko, da so jih v Kočevji o zimskem času otroci po cesti podili. Leta 1848. so jih mnogo pobili in od takrat se pri nas na Kranjskem niso več opomogli. Posamični se še dobé v Kočevskih gozdih, na Javorniku in morda tudi okolo Kríma. Mnogo več jih je po Štajarskem in Koroškem, posebno pa v Galiciji, na Poljskem, Moravskem, Českem in Ogerskem.

Človek je najhujši jelenov sovražnik. Lovi in strelja je zaradi dobrega mesa, kože, dlake in rogovja. — Tudi volkovi, risi in časih še celó medvedi je davijo in koljó.

Male jelene je lahko ukrotiti; kmalu se udomaćijo in naučé marsikatere umetelnosti, kakor konj. Lehko je naučiš voziti. Poljski kralj Avgust II. se je vozaril z osmimi jeleni in tudi o glasovitem Marmontu, ki je bil pod francoskim cesarjem Napoleonom I. poglavar v Ljubljani, pripoveduje se, da je pred svojo kočijo zapregal jelene.

Ker je lov na jelene velikej gospódi ugodna zabava, zato je na mnogih krajih drzé v velikih ograjenih gozdih. A taka zabava je zeló draga, ker je kvara zmirom večja nego korist.

(Po Erjavcu nap. Ivan T.)

Listje in cvetje.

Izgubili smo zopet odličnega in poštenega domoljuba, ki se je s svojim jeklenim značajem in čisto ljubeznijo do slovenskega naroda odlikoval ves čas svojega življenja.

Umrli je 19. dne pretečenega meseca velezaslužni domoljub slovenski, gospod

Fran Poznik,

e. kr. inženjer v Dunajskem Novem Mestu, v najlepši dobi svoje starosti.

Bil je občesploštvani pokojnik tudi našemu listu velik prijatelj in ves čas zvest naročnik. Večni mir in pokoj njegovej blagej duši in hvaležen spomin mu bodi ohranjen tudi v našem „Vrtcu.“

Roditeljem za novo leto.

Majhna moja želja
Polna je veselja:
Bog Vas čuvaj, hrani
Letos, kakor lani! —

—č.

Očetu ali materi.

Srečo, zdravje, zadovoljnost,
Naj Vam leto novo nosi,
To je želja, ki jo danes
Sree moje za Vas prosi!

—č.

(Največja mesta v Evropi) po razmerji njih prebivalcev so: London, Pariz, Berlin, Dunaj, Petrograd, Madrid in Rim. Po najnovjšem ljudskem štetju ima London 4.425.000, Pariz 2.447.967, Berlin 1.574.485, Dunaj 1.378.530 in Petrograd blizu 1 milijon prebivalcev.

(Na vsej naši zemlji živi), kolikor se more vedeti, 1500 milijonov ljudi. — Različne vere jih je okoli 1000. — Različnih jezikov je na vsej naši zemlji 3064. — Od zgoraj navedenih 1500 milijonov ljudi jih umrè povprečno vsako leto 34 do 35 milijonov; na dan jih umrè 92.000, vsako uro 500, a vsako minuto se jih preseli s tega sveta v drugi, boljši svet 60 do 70, in vsako sekundo umrè po 1 do 2 človeka.

(Človeško telo tehta) po leti za 1.62 kilograma menj nego li po zimi. Človek je zvečer za 1.5 centimetra manjši nego li zjutraj. Vsaka kaplja krvi, ki jo imamo v svojem telesu, preide skozi srce vsako minuto po 18krat.

Rešitev rebusa v 12. „Vrtčevem“ listu 1891. 1.:

*Mladost je norost, skače čez jarek tam,
kjer je most.*

Prav so ga rešili: Gg. Josip Vidie, nadučitelj pri sv. Pavlu v Savinjski dolini (Štir.); Fr. Verbič, učitelj v Slavini; Jernej Pirc in Josip Kumar v Idriji; Fran Šivilaskup v Horjulu; Fr. Peternel, mladenec v Novakih (Gor.); Rajko Mlejn, dijak v Rudolfovem; Adolf Merhar, dijak v Ljubljani; Avgust Rozina in Hugo Peternel, tretješolca v Celji; Tugomir Dergane, dijak v Rudolfovem. — Kersnik-Rott, učiteljica v Ajdovščini; Ivana in Amalija Šket v Dramljah (Štir.); Irma Pirjevec, gospodična v Gmundnu (Gor. Avstr.); Marija Leben v Horjulu; Cilka in Betka Pogačnik na Dobrovi pri Kropi.

Denašnje število smo poslali vsem našim starim gg. naročnikom; prihodno pa pošljemo samo onim, ki nam za tekoče leto pošljejo naročnino.

Upravništvo „Vrtčevo.“

Listnica. Vsem prijateljem in podpornikom našega lista, ki nam čestitajo in želé najboljega uspeha našemu „Vrtcu“, priskažna hvala! — J. V. v L.: Vaša pesen „Blédo solnce“ ni dovršena, zatoj ne moremo z njo v javnost. — Juletov v R.: Pesence se niso dosti gladke, tudi v prozi bi treba še ostro pile, zatoj oprostite, da ne moremo z njimi v javnost. — J. K.: Povestica „Blagi suženj“ se ni zrela za tatis. — M. O. v Rimu: Z Vašo kritiko ste nam storili uslugo. Ravnali se bomo po njej, kolikor nam bude mogoče. Srečen pozdrav! — J. P. učit. v V.: Vaš rebus nam je prepozno došel za prvi list, ker nimamo nobenega lesoreza v Ljubljani; odložili smo ga za poznejši čas. —

Rebus.

(Priobčil F. Stegnar.)

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Vabilo k naročbi.

Z denšnjim listom stopi „Vrtec“ v dve in dvajseto leto svoje dobe ter uljudno vabi vse prijatelje naše nežne slovenske mladine k prav obilemu naročanju. Nadejamo se, da nam naši stari naročniki ne vzkrátijo svoje podpore, temveč si bodo prizadevali, da nam vsak še po jednega novega naročnika pridobi. Ako bi se število naših naročnikov dobro pomnožilo, podajati bi začeli „Vrtec“ na poldrugej pōli, kakor smo to storili z denšnjim brojem. Da bi nam kaj takega mogoče bilo, treba je, da nam vsi dozdanji naročniki zvesti ostanejo, ter se nam število novih naročnikov vsaj za polovico starih pomnoži. To bi se lahko zgodilo, ako bi vsaki naših dosedanjih naročnikov delal na to, da nam pridobi kakega novega naročnika. Z Božjo pomočjo gremo tedaj na delo ter upamo, da se nam „Vrtec“ tudi v novem letu ohrani.

Zatorej podvizajte, naročiti se na „Vrtec“, ki za vse leto stoji samó 2 gld. 60 kr., a za pol leta 1 gld. 30 kr. — Naročnina se najhitreje in najceneje pošilja s poštnimi nakaznicami, ki se dobé na vsakej pošti.

Kdor bi našega lista ne hotel vzprejeti, prosimo ga najuljudneje, da ga ponudi komu drugemu v naročbo, ali pa, da nam prvi list pošlje pod ravno tem ovitkom nazaj, pod katerem ga je prejel, z opazko, da ga ne vzprejme.

Upravništvo „Vrtčevo“,

mestni trg, št. 23 v Ljubljani.

Vsem prijateljem našega lista srečno in veselo novo leto Bog daj!

„Vrtec“ izhaja 1. dnó vsacega meseca in stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. Napis: Upravništvo „Vrtčevo“, mestni trg, šte. 23 v Ljubljani.

Izdajatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič**. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.